Tedavide Yalnız Bırakma ve TMK 174

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Hukuk Genel Kurulu	12.11.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/762	2025/713	TMK 174/2, TMK 166, HMK 371

ÖZET

Çocuk sahibi olmaya yönelik tedavide isteksiz davranıp eşini yalnız bırakan erkeğin kusurunun, tanık beyanıyla ispatlandığı olayda kadının kişilik haklarını zedelediği kabul edildi; manevi tazminat talebini reddeden direnme kararı oy çokluğuyla bozuldu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/tedavide-yalniz-birakma-manevi-tazminat-hgk-2025-713/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Hukuk Genel Kurulu 2024/762 E. , 2025/713 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2024/640 E., 2024/1032 K.

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 17.01.2024 tarihli ve

2023/3641 Esas, 2024/313 Karar sayılı BOZMA kararı

Taraflar arasındaki karşılıklı boşanma davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince her iki davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davacı-karşı davalı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun kısmen kabulü ile kararın kaldırılmasına, yeniden hüküm kurulmak suretiyle kadın eşin yoksulluk nafakası ile manevi tazminat talebinin reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı-karşı davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 2. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davalı-karşı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı-karşı davalı vekili dava dilekçesinde; tarafların 24.01.2002 tarihinde evlendiklerini, ortak çocuklarının bulunmadığını, eşler arasında görülen Tavas Asliye Hukuk (Aile Mahkemesi Sıfatıyla) Mahkemesinin 26.02.2014 tarihli ve 2013/231 Esas, 2014/69 Karar sayılı kararı ile boşanma davasının reddine karar verildiğini, hükmün 21.06.2016 tarihinde kesinleştiğini, o tarihten beri tarafların bir araya gelmediklerini ileri sürerek tarafların boşanmalarına karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP VE KARŞI DAVA

Davalı-karşı davacı vekili cevap ve karşı dava dilekçesinde; kesinleşen ret kararından sonra ortak yaşamın kurulamamasında kusurlu tarafın davacı eş olduğunu, erkeğin eşini ailesi ile görüştürmediğini, birlik görevlerini yerine getirmediğini, ortak konutu terk ettiğini, çocuk sahibi olmak yönünde yapıcı davranmadığını ileri sürerek asıl davanın reddine, karşı davanın kabulü ile tarafların boşanmalarına, müvekkili yararına 1.000,00 TL tedbir-yoksulluk nafakası ile 100.000,00 TL maddi, 100.000,00 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 17.06.2021 tarihli ve 2019/190 Esas, 2021/194 Karar sayılı kararı ile; tarafların 24.01.2002 tarihinde evlendikleri ortak çocuklarının bulunmadığı, erkek eş tarafından 24.09.2013 tarihinde açılan boşanma davasının Tavas Asliye Hukuk (Aile) Mahkemesinin 26.02.2014 tarihli ve 2013/231 Esas, 2014/69 Karar sayılı dosyası ile reddedildiği, hükmün 21.01.2016 tarihinde kesinleştiği, eşlerin bu tarihten sonra bir araya gelmedikleri, böyle olunca asıl dava yönünden 4721 sayılı Kanun'un 166/son maddesinde bulunan koşulların gerçekleştiği, karşı dava yönünden yapılan incelemede de erkeğin birlik görevlerini yerine getirmediği, boşanmaya sebep olan olaylarda davacı-karşı davalı erkeğin tam kusurlu olduğu gerekçesi ile her iki davanın da kabulüne, kadın eş yararına 300,00 TL tedbir-yoksulluk nafakası ile 20.000,00 TL maddi, 30.000,00 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı-karşı davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 22.03.2023 tarihli ve 2021/2720 Esas, 2023/450 Karar sayılı kararı ile; istinaf başvurusunun kısmen kabulü ile tarafların emekli oldukları ve birbirine yakın derecede gelir

elde ettikleri, böyle olunca kadın eş yararına yoksulluk nafakası koşullarının oluşmadığı, diğer yandan erkeğin tespit edilen kusurlu davranışlarının kadının kişilik haklarını zedeler nitelikte olmadığı gerekçesi ile kadın eşin yoksulluk nafakası ile manevi tazminat taleplerinin reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı-karşı davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; "...Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı-karşı davacı kadın vekilinin yoksulluk nafakasının reddine yönelik temyiz itirazı yerinde görülmemiştir.

Kadının manevî tazminat talebinin reddine yönelik temyiz itirazlarının incelenmesine gelince; taraflarca açılan karşılıklı boşanma davalarından dolayı Mahkemece yapılan yargılama sonucu erkeğin kadına yönelik aile birliğinden kaynaklı yükümlülüklerini yerine getirmediği, erkeğin tam kusurlu olduğu gerekçesiyle erkeğin 4721 sayılı Kanun'un 166 ncı maddesinin dördüncü fıkrasına dayalı, kadının 4721 sayılı Kanun'un 166 ncı maddesinin birinci fıkrasına dayalı açılan davasının kabulü ile tarafların boşanmalarına ve kadın için yoksulluk nafakası ile maddî ve manevî tazminata karar verilmiştir. Kararın erkek vekili tarafından kusur belirlemesi, nafaka ve tazminatlar yönlerinden istinaf edilmesi ile Bölge Adliye Mahkemesince dosya üzerinden yapılan inceleme sonucunda eşlerin emekli olup benzer gelire sahip oldukları ve kadın yararına yoksulluk nafakasına hükmedilmesinin hatalı olduğu, boşanmaya sebep olan olayların kadının kişilik haklarına saldırı teşkil edecek nitelikte olmadığı, buna rağmen kadın yararına manevî tazminata hükmedilmesinin hatalı olduğu gerekçesi ile kadının yoksulluk nafakası ile manevî tazminat talebinin reddine karar verilmiş, karar kadın vekilince temyiz edilmiştir. Toplanan deliller, erkeğin tam kusurlu olduğu gerekçesiyle reddedilen ve 21.01.2016 tarihinde kesinleşen boşanma davası ile tüm dosya kapsamından, tarafların 2002 tarihinde evlendikleri, ortak çocuklarının olmadığı, reddedilen davada erkeğe "tarafların ortak çocukları olmamasından dolayı erkeğin gerekli tedavi girişimlerinde isteksiz davrandığı ve kadını bu süreçte yalnız bıraktığı" kusurlarının yüklendiği ve bu kusurların kesinleştiği, gerçekleşen bu kusurlu davranışların aynı zamanda kadının kişilik haklarına da saldırı teşkil ettiği, kadın yararına 4721 sayılı Kanun'un 174 üncü maddesinin ikinci fıkrası koşullarının oluştuğu anlaşılmaktadır. Hal böyle iken hatalı gerekçe ile kadının manevî tazminat talebinin reddine karar verilmesi doğru olmayıp bozmayı gerektirmiştir..."

gerekçesiyle karar bozulmuştur.

B. Bölge Adliye Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile önceki kararda yer alan gerekçenin yanında; İlk Derece Mahkemesince verilen kararda reddedilen boşanma

davasındaki kusur tespitine yer verilmemesi karşısında bu kararın kadın eş tarafından istinafa konu edilmediği, böyle olunca erkek eş yararına usuli kazanılmış hak oluştuğu gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Direnme kararına karşı süresi içinde davalı-karşı davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı-karşı davacı vekili temyiz dilekçesinde; bozma ilâmı doğrultusunda müvekkili yararına manevi tazminata hükmedilmesi gerektiğini ileri sürerek kararın bozulmasını talep etmiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; boşanmaya sebep olan olaylarda erkek eşten kaynaklanan kusurlu davranışların kadının kişilik haklarını zedeler nitelikte olup olmadığı, buradan varılacak sonuca göre kadın eş yararına 4721 sayılı Kanun'un 174/2. maddesi uyarınca manevi tazminat koşullarının oluşup oluşmadığı noktasında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

1. İlgili Hukuk

Türk Medeni Kanunu'nun (4721 sayılı Kanun) 174/2. maddesi.

2. Değerlendirme

1. Uyuşmazlığın çözümü bakımından ilgili kanun maddesinin incelenmesinde yarar görülmektedir.

2. Genel boşanma sebeplerini düzenleyen 4721 sayılı Kanun'un 166. madde hükmü somutlaştırılmamış veya ayrıntıları ile belirtilmemiş birçok konuda evlilik birliğinin sarsılıp sarsılmadığı noktasında hâkime takdir hakkı tanımıştır. Dolayısıyla olayın özellikleri, oluş biçimi, eşlerin kültürel ve sosyal durumları, eğitim durumları, mali durumları, eşlerin birbirleri ve çocukları ile olan ilişkileri, yaşadıkları çevrenin özellikleri, toplumun değer yargıları gibi hususlar dikkate alınarak evlilik birliğinin sarsılıp sarsılmadığı tespit edilecektir.

3. Diğer yandan, boşanma, bozucu yenilik doğuran bir karar niteliğinde olup, boşanma kararının kesinleşmesiyle evlilik birliği sona erer. Boşanmanın eşler bakımından kişisel ve mali olmak üzere bir takım sonuçlarının bulunduğu kuşkusuzdur. Manevi tazminat talebi de boşanmanın eşlerle ilgili mali sonuçlarındandır.

4. Türk Medeni Kanunu'nun 174/2. maddesi "Boşanmaya sebep olan olaylar yüzünden kişilik hakkı saldırıya uğrayan taraf, kusurlu olan diğer taraftan manevî tazminat olarak uygun miktarda bir para ödenmesini isteyebilir" hükmünü taşımaktadır. Bu fıkraya göre boşanma sonucunda manevi tazminata karar verilebilmesi için diğer koşullar yanında manevi tazminat talebinde bulunan tarafın, boşanmaya sebep olan olaylar nedeniyle kişilik haklarının saldırıya uğraması gerekir.

5. Kişilik hakları, bir bütün olarak kişinin maddi ve manevi varlığıyla ilişkili ve bu varlığın geliştirilmesini hedefleyen haklar ve özgürlükler olarak tanımlanır. Bu haklar; kişiliğe bağlı, dokunulamaz, devredilemez ve vazgeçilemez haklardır. Kişilik haklarının mutlak bir hak oluşu, hak sahibine, bu hakka ve hakkın içerdiği değerlere herkesin saygı göstermesini isteme, kişisel değerlerin korunmasını herkesten isteme, yasaların, kamu düzeninin ve genel ahlak ile adabın çizdiği sınırlar içerisinde dilediği gibi kullanma hakkı verir. Kişilik hakkı kavramı; kişiyi var eden, kişiliğini serbestçe geliştirmesini sağlayan, diğer kişilerden farklılığını temin eden bütün değerler üzerindeki haktır. Yaşam, vücut bütünlüğü, özgürlükler, şeref ve haysiyet, özel yaşam, isim, resim gibi kişisel varlıklar üzerindeki haklar kişilik hakkını ifade eder. Bu varlıklara yönelen saldırılar ise kişilik hakkının ihlali sonucunu doğururlar.

6. Kişilik haklarının korunmasına ilişkin temel düzenleme 4721 sayılı Kanun'un 23, 24... . maddelerinde yer almakta; 6098 sayılı Türk Borçlar Kanun'un 58. maddesi ile bu düzenlemeler tamamlanmaktadır. Ancak bu genel korumanın dışında bazı kişisel değerleri koruyan özel hükümler de bulunmakta olup, 4721 sayılı Kanun'un 174. maddesi bu hükümlerden biridir.

7. Eldeki davada; tarafların 24.01.2002 tarihinde evlendikleri, ortak çocuklarının bulunmadığı, erkeğin açmış olduğu boşanma davasının 21.06.2016 tarihinde reddedilmesinin ardından eşler arasında ortak hayatın yeniden kurulamadığı anlaşılmaktadır. İlk Derece Mahkemesince asıl davanın 4721 sayılı Kanun'un 166/4, buna karşılık karşı davanın ise 166/1. maddesi uyarınca kabulü ile tarafların boşanmalarına karar verilmiştir. Özel Daire bozma kararında; gerçekleşen olaylara göre "tarafların ortak çocukları olmamasından dolayı erkeğin gerekli tedavi girişimlerinde isteksiz davrandığı ve kadını bu süreçte yalnız bıraktığı" şeklinde tespite yer verilerek bu durumun kadının kişilik haklarını zedeler nitelikte olduğuna işaret edilmiştir. Karşı dava dilekçesine bakıldığında davalı-karşı davacı kadın tarafından bu vakıaya dayanıldığı ve tanık olarak dinlenen ...'nın da "... çocuklarının olmasını çok istiyordu, tedavi olmak için elinden gelen çabayı gösteriyordu, ancak ... herhangi bir girişimde bulunmadı, hatta İstanbul'da tanıdığım bir doktor vardı, ismi ...'ydı kendilerini tavsiye ettim, ... tek başına İstanbul'a kadar gidip tedavi olmak için elinden geleni yaparken ... İstanbul'a gitmemiş ve ...'yi yalnız bırakmıştır" şeklinde bizzat görgüye dayalı beyanda bulunduğu görülmüştür.

8. Tüm bu anlatılanlar ışığı altında somut olay değerlendirildiğinde; davalı-karşı davacı kadın tarafından Özel Daire bozma kararında işaret edilen vakıaya dayanıldığı, tanık beyanı ile bu iddianın ispat edildiği, İlk Derece Mahkemesince boşanmaya sebep olan olaylarda erkeğin tam kusurlu olduğu kabul edilerek kadın yararına maddi tazminat yanında özellikle manevi tazminata da hükmedildiği gözetilerek, İlk Derece Mahkemesince erkeğe yüklenen birlik görevlerini yerine getirmemek şeklindeki kusurlu davranışın, somut olay bazında Özel Daire bozma kararında gösterilen ve kadının kişilik haklarını zedeler nitelikte gerçekleştiğinin kabulü gerekmiş olup, kadın eşin manevi tazminat talebinin reddine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

9. Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında; Bölge Adliye Mahkemesince verilen direnme kararının usul ve yasaya uygun olduğu, böyle olunca kararın onanması gerektiği yönünde görüş ileri sürülmüş ise de, bu görüş yukarıda açıklanan nedenlerle Kurul çoğunluğunca benimsenmemiştir.

10. Hâl böyle olunca Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken önceki hükümde direnilmesi doğru olmamıştır.

11. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

VII. KARAR

Açıklanan sebeple;

Davalı-karşı davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı 6100 sayılı Kanun'un 371. maddesi gereğince BOZULMASINA,

İstek hâlinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine,

Dosyanın 6100 sayılı Kanun'un 373 maddesinin 2. fıkrası uyarınca Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Hukuk Dairesine gönderilmesine,

12.11.2025 tarihinde oy çokluğuyla kesin olarak karar verildi.